

Den Haag, 8 december 2009

Mede namens de minister van Justitie en de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties deel ik u het volgende mee.

Van 12 tot en met 16 oktober vond in Parijs de plenaire vergadering van de Financial Action Task Force on money laundering (FATF) plaats. De FATF is een internationale taskforce die zich bezig houdt met de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme¹. Dit was de eerste vergadering van de FATF onder het Nederlands voorzitterschap (van 1 juli 2009 t/m 30 juni 2010).

Ik informeer u over de belangrijkste onderwerpen die aan de orde zijn geweest.

G20 / crisis financiële markten

Zoals beschreven in het verslag van de FATF plenaire van juni 2009², heeft de FATF besloten om de gevolgen van de crisis op het gebied van witwassen en terrorisme financiering te onderzoeken. Daarnaast hebben de G20 leiders op de bijeenkomst in Londen dit voorjaar de FATF opgeroepen: «to revise and reinvigorate the review process for assessing compliance by jurisdictions with the FATF standards». De FATF is destijds verzocht om over de voortgang te rapporteren aan de ministers van Financiën en de leiders van de Centrale Banken van de G20.

De FATF heeft in augustus jongstleden aan dit verzoek voldaan. In de rapportage aan de G20 zijn de volgende onderwerpen aan de orde gekomen: internationale samenwerking, transparantie, wereldwijde compliance en nieuwe trends en risico's op het gebied van witwassen. In dit kader zijn tevens aangescherpte procedures ingesteld voor de identificatie van «high risk» jurisdicties.

Het rapport is goed ontvangen en in de slotverklaring van de G20 leiders in Pittsburgh wordt twee keer een oproep aan de FATF gedaan. Het eerste punt betreft: «We welcome the progress made by the FATF in the fight against money laundering and terrorist financing and call upon the FATF to issue a public list of high risk jurisdictions by February 2010». Als tweede punt wordt de FATF gevraagd om op specifieke onderdelen te helpen in de strijd tegen corruptie: «We ask the FATF to help and to detect and deter the proceeds of corruption by prioritizing work to strengthen the standards on customer due diligence, beneficial ownership and transparency.»

Wat betreft het eerste onderdeel, de identificatie van oncoöperatieve en «high risk» jurisdicties gaat het om die jurisdicties waar het risico van misbruik in het kader van witwassen en terrorisme financiering hoog is. Daarbij wordt rekening gehouden met de omvang en het aandeel van de financiële sector in relatie tot de regio en wereldwijd. De eerste fase van de identificatie van deze jurisdicties is op de plenaire vergadering gepresenteerd en er is besproken hoe de volgende fase van het onderzoek zal verlopen, waarbij de aandacht vooral zal uitgaan naar ernstige risico's zoals het niet adequaat strafbaar stellen van witwassen of terrorisme financiering. Uiteindelijk zullen de resultaten van deze fase – in februari 2010 – moeten leiden tot een openbare lijst van oncoöperatieve en onwillige jurisdicties.

¹ Meer informatie is te vinden op de website van het FATF: <http://www.fatf-gafi.org>.

² Brief van 31 juli 2009, kenmerk FM/2009/1595 M.

De tweede oproep van de G20 leiders aan de FATF ging over corruptie. Hierbij sloot de G20 aan bij een drietal kernelementen uit het mandaat van de FATF. Zo is de FATF verzocht om met voorrang te kijken naar de standaarden op het gebied van Customer Due Dilligence (CDD) waaronder financiële instellingen geacht worden hun cliënten te kennen en geen relaties aan te knopen met personen die het vertrouwen in de financiële instellingen kunnen schaden. Daarnaast zal het «beneficial ownership» nader bekeken worden, bij dit punt gaat het om de vraag welke personen daadwerkelijk rechthebbende zijn van een tegoed bij een financiële instelling. Als laatste punt is ook nog transparantie genoemd zoals bijvoorbeeld de transparantie van rechtspersonen. Tijdens de plenaire bijeenkomst is besloten dat er een discussie document zal worden opgesteld voor de volgende vergadering in februari 2010.

Ook heeft de FATF plenaire een Italiaanse fiscale amnestieregeling – waarbij de Italianen hun niet aangegeven spaartegoeden in het buitenland tegen een tarief van 5 % kunnen terugbrengen naar Italië – besproken en besloten om met een brief van de voorzitter haar zorgen kenbaar te maken aan de Italiaanse regering¹.

Vierde ronde van wederzijdse evaluaties

De FATF evalueert haar leden op de implementatie van de 40 aanbevelingen ter voorkoming van witwassen en de 9 speciale aanbevelingen ter voorkoming van terrorismefinanciering. Dit gebeurt op basis van de in 2003 herziene methodologie en door middel van peer review; de derde ronde van wederzijdse evaluaties.

In de voorbereiding voor de vierde ronde van wederzijdse evaluaties zal onder andere worden gekeken of belastingontduiking als gronddelict voor witwassen kan worden toegevoegd aan de lijst van gronddelicten die de FATF hanteert. Dit is één van de prioriteiten van het Nederlandse voorzitterschap. De expertgroep die dit onderzoekt zal zowel in februari als in juni aan de plenaire vergadering over de voortgang van dit specifieke onderwerp rapporteren.

Aruba

Het evaluatierapport van Aruba is besproken en goedgekeurd. Op 13 van de 16 belangrijkste aanbevelingen van de FATF is Aruba kritisch tot zeer kritisch beoordeeld.

Zoals hiervoor aangehaald zijn naar aanleiding van de financiële crisis de procedures aangescherpt om «high risk» jurisdicties te identificeren. Een land wordt automatisch voorgedragen voor nader onderzoek door de «International Cooperation and Review Group» (ICRG) van de FATF als er 10 of meer onvoldoendes zijn behaald op de 16 belangrijkste aanbevelingen.

Aruba zal dan ook door de ICRG nader worden onderzocht. Bij dit onderzoek zal gekeken worden naar alle geïdentificeerde gebreken en wat hier door de onderzochte jurisdictie ondertussen aan is gedaan. Duidelijk is dat een niet adequate strafbaarstelling van de financiering van terrorisme -een kritiekpunt van de FATF met betrekking tot Aruba- van groot belang is voor de uitkomst van dit onderzoek.

¹ Meer informatie over dit punt kunt u vinden in de kamervragen van de leden Omtzigt en De Nerée tot Babberich aan de minister en de staatssecretaris van Financiën ingezonden op 24 november 2009 en de antwoorden op deze vragen verzonden op 27 november 2009.

De nieuwe regering van Aruba heeft aangekondigd serieus werk te zullen maken van de door de FATF aanbevolen acties. Strafbaarstelling van de financiering van terrorisme zal daarbij een belangrijk aandachtspunt zijn. De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de

Minister van Justitie zullen in de reguliere gesprekken die zij met de Arubaanse regering hebben aandacht blijven vragen voor het voortvarend en adequaat oppakken van de aanbevelingen. De Staatssecretaris van BZK heeft in haar contact met Aruba onlangs nog bevestigd dat Nederland bereid is en blijft om ondersteuning te bieden.

De minister van Financiën,
W. J. Bos